

Brusel 25. listopadu 2024
(OR. en)

15842/24

SOC 844
ANTIDISCRIM 160
EMPL 579
FREMP 431

POZNÁMKA

Odesílatel:	Výbor stálých zástupců (část I)
Příjemce:	Rada
Č. předchozího dokumentu:	15547/24
Předmět:	Návrh závěrů Rady o podpoře sociálního začleňování osob se zdravotním postižením prostřednictvím zaměstnávání, přiměřených opatření a rehabilitace – <i>schválení</i>

1. Předsednictví vypracovalo návrh závěrů Rady o podpoře sociálního začleňování osob se zdravotním postižením prostřednictvím zaměstnávání, přiměřených opatření a rehabilitace.
2. Uvedené závěry přezkoumala ve dnech 6. září a 1. října 2024 Pracovní skupina pro sociální otázky.
3. Výbor stálých zástupců potvrdil dne 22. listopadu 2024 dosažení dohody ohledně návrhu závěrů ve znění uvedeném v příloze dokumentu 15547/24.
4. Znění uvedené v příloze je totožné se zněním potvrzeným Výborem stálých zástupců (dokument 15547/24), přičemž jediným rozdílem je chybějící označení formátování¹.

¹ Odstavce byly přečíslovány v souladu s novým pořadím.

5. Rada se vyzývá, aby návrh závěrů Rady ve znění uvedeném v příloze schválila.

**Návrh závěrů Rady
o podpoře sociálního začleňování osob se zdravotním postižením
prostřednictvím zaměstnávání, přiměřených opatření a rehabilitace**

UZNÁVAJÍC, ŽE:

1. Lidská důstojnost, rovnost a dodržování lidských práv jsou základními hodnotami Evropské unie, jak je stanoveno ve Smlouvě o Evropské unii a v Listině základních práv Evropské unie. Unie je odhodlána bojovat proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci a rovněž podporovat začleňování osob se zdravotním postižením.
2. Unie uzavřela Úmluvu Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením a všechny členské státy ji ratifikovaly. Smluvní strany úmluvy se zavázaly, že přijmou veškerá účinná a nezbytná opatření na podporu, ochranu a zajištění plného a rovného požívání lidských práv a základních svobod osobami se zdravotním postižením, včetně prosazování rovnosti a zákazu diskriminace. To zahrnuje zajištění přístupnosti i přiměřených opatření ve všech oblastech života, včetně například vzdělávání a odborné přípravy, zaměstnanosti, sociálních a podpůrných služeb a zdravotní péče. Smluvní strany se rovněž zavázaly, že zavedou komplexní habilitační a rehabilitační služby a programy, zejména v oblasti zdravotnictví, zaměstnanosti, vzdělávání a sociálních služeb, jakož i služby a programy podporující rovné právo na nezávislý a komunitní život. Smluvní strany se rovněž zavázaly, že při vytváření a provádění právních předpisů a politik týkajících se osob se zdravotním postižením s nimi budou tuto problematiku úzce konzultovat a budou s nimi aktivně spolupracovat prostřednictvím organizací, které je zastupují.

3. Jako vodítko při utváření spravedlivé inkluzivní Evropy plné příležitostí může sloužit evropský pilíř sociálních práv. Pro osoby se zdravotním postižením jsou relevantní všechny zásady tohoto pilíře, zejména zásada č. 17, která zdůrazňuje význam jejich sociálního začlenění.
4. Ve Strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (dále jen „Strategie EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením“) jsou určeny oblasti činnosti, které jsou obzvláště důležité pro to, aby tyto osoby měly přístup ke svým právům na rovnoprávném základě s ostatními, jakož i pro boj proti nerovnostem. Cílem uvedené strategie je zlepšit život osob se zdravotním postižením prostřednictvím koordinovaných opatření na unijní a vnitrostátní úrovni. Zdůrazňuje se v ní, že je důležité zajistit důstojnou životní úroveň a nezávislý způsob života, pro něž mají zásadní význam vysoce kvalitní sociální a zdravotní služby a služby zaměstnanosti, bezbariérové a inkluzivní bydlení, celoživotní vzdělávání a náležitá sociální ochrana, a že je rovněž důležité zajistit přístupnost jakožto předpoklad práv, nezávislosti a rovnosti. Uvádí se v ní, že členské státy a všechny orgány a jiné subjekty EU by měly brát potřeby osob se zdravotním postižením v potaz při navrhování, provádění a sledování politik, právních předpisů a programů financování prostřednictvím cílených opatření a začleňování. Prosazuje se v ní rovněž průřezová perspektiva.
5. Ve strategii EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením se uznává, že klíčový význam pro sociální začlenění těchto osob má podpora přístupu k vysoce kvalitním a udržitelným pracovním místům, a členské státy se v ní vyzývají, aby do roku 2024 stanovily cíl pro zvýšení míry zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a pro snížení rozdílu mezi mírou zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a osob bez postižení. Vyřešením těchto problémů by byl podpořen pokrok při plnění hlavního cíle a vnitrostátních cílů v oblasti míry zaměstnanosti pro rok 2030.

6. Jako jednu ze sedmi stěžejních iniciativ strategie EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením předložila Komise balíček týkající se zaměstnanosti osob se zdravotním postižením, což je soubor pokynů a postupů obsahující praktické kroky a příklady ohledně nábory a přijímání osob se zdravotním postižením a jejich udržení v zaměstnání. Příručka s názvem „Přiměřené opatření v práci – pokyny a osvědčené postupy“ (dále jen „pokyny“) poskytuje informace, praktické příklady a odkazy, které mají pomoci zaměstnavatelům splnit požadavek přiměřených opatření; kromě toho v ní jsou uvedeny úlohy a odpovědnost jednotlivých aktérů, jakož i jednotlivé fáze, v nichž by měla být tato přiměřená opatření provedena.
7. Povinnost poskytovat osobám se zdravotním postižením přiměřená opatření (přiměřenou úpravu) je stanovena ve směrnici 2000/78/ES, která stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání.
8. V doporučení Rady ohledně vypracování rámcových podmínek sociální ekonomiky se uznává, že subjekty sociální ekonomiky mohou vytvářet a udržovat vysoce kvalitní pracovní místa, a přispívat tak k začleňování znevýhodněných a nedostatečně zastoupených skupin, včetně osob se zdravotním postižením, do společnosti a na trh práce a k zajištění rovných příležitostí pro všechny.

9. Rada rovněž ve svých závěrech Rady o Strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 přijatými v roce 2021 a v závěrech Rady o začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce přijatými v roce 2022 zdůraznila, že osoby se zdravotním postižením stále čelí řadě překážek v přístupu na trh práce, z nichž některé vyplývají z mylných představ, pokud jde o náklady na uzpůsobení pracoviště a zajištění přiměřených opatření úpravy. Vyzdvihla rovněž, že v zájmu podpory účasti těchto osob na trhu práce je důležité zajistit jim přístup ke komplexním rehabilitačním službám. Rada proto zdůraznila, že je zásadně důležité zajistit přiměřená opatření a podporovat zaměstnavatele při jejich poskytování, a vyzvala členské státy, aby prosazovaly zaměstnávání osob se zdravotním postižením na otevřeném trhu práce s využitím všech dostupných nástrojů, a to i usnadněním přechodu od nezaměstnanosti nebo nečinnosti na otevřený trh práce prostřednictvím komplexní rehabilitace a rovného požívání práv pracovníků, a to i v případě osob v chráněném zaměstnání. Za tímto účelem bylo v uvedených závěrech rovněž zdůrazněno, že je třeba uznat a prosazovat úlohu zaměstnavatelů v rámci chráněného zaměstnání a sociálních podniků při podpoře postupného začleňování těchto osob a jejich přechodu na otevřený trh práce.
10. Evropský parlament rovněž poukázal na řadu výzev, pokud jde o zajištění toho, aby osoby se zdravotním postižením požívaly plných a rovných práv, a to i v oblasti zaměstnanosti a sociálního a hospodářského začlenění. Parlament zdůraznil, že osoby se zdravotním postižením mají na přiměřená opatření právo, a vyjádřil názor, že by se mělo podporovat zvyšování povědomí o této problematice.

11. Evropský hospodářský a sociální výbor (dále jen „EHSV“) ve svém stanovisku uznává, že osoby se zdravotním postižením, a to zvláště ženy, čelí značným výzvám, zejména pokud jde o zaměstnanost a sociální začlenění. Konstatuje rovněž, že i když jsou v členských státech široce využívány alternativní formy zaměstnávání, míra přechodu z těchto forem zaměstnání na otevřený trh práce je obvykle velmi nízká. EHSV proto podporuje přechod na otevřený trh práce prostřednictvím posílení postavení, odborné přípravy a vzdělávání, samostatného podnikání a podpory na pracovišti. Vybízí rovněž ke zřízení společného fondu pro přiměřená opatření financovaná zaměstnavateli a doporučuje, aby jednou z podmínek pro obdržení pobídek v podobě státní podpory bylo dodržování relevantních mezinárodních úmluv. Konstatuje rovněž, že pro zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením jsou užitečné technologie a umělá inteligence. V tomto stanovisku se zdůrazňuje, že provádění výše uvedených pokynů má zásadní význam pro vytváření inkluzivních pracovišť a zvyšování povědomí o relevantních dotacích.
12. Podle průzkumu v rámci statistiky Evropské unie v oblasti příjmů a životních podmínek z roku 2023 (EU-SILC) velká část osob ve věku 16 let nebo více a osob v produktivním věku (20–64 let) uvedla, že má lehké nebo těžké zdravotní postižení (u první skupiny osob 26,8 %² a u druhé skupiny osob 19,4 %³).⁴

² 24,3 % u mužů a 29,2 % u žen.

³ 18,1 % u mužů a 20,8 % u žen.

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_silc_20/default/table?lang=en; měřeno na základě vlastního prohlášení dané osoby o mírném nebo závažném omezení činnosti; uvedený průzkum se zaměřuje pouze na osoby žijící v soukromých domácnostech a neshromažďuje informace o institucích.

13. V roce 2023 51,7 %⁵ osob v EU ve věku 65 let nebo více uvedlo⁶, že mají zdravotní postižení⁷. Ve zprávě o stárnutí obyvatelstva z roku 2024 bylo zjištěno, že podíl obyvatelstva ve věku 65 let a více by se podle očekávání měl z přibližně 20 % zaznamenaných v roce 2019 zvýšit do roku 2070 na 30 %, zatímco podíl osob ve věku 80 let a více by měl vzrůst na 13 %, což je více než dvojnásobek stávajícího podílu. Tato demografická změna může vést k tomu, že se zvýší prevalence zdravotního postižení, a že tudíž budou zapotřebí asistenční, jakož i sociální a podpůrné služby.
14. Kromě toho podle nejnovějších dostupných údajů bylo v roce 2021 zaměstnáno pouze přibližně 50,9 % osob ve věku 20–64 let se zdravotním postižením ve srovnání se 74,8 % osob stejného věku bez zdravotního postižení⁸. Podle srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů činil rozdíl v zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v Unii v roce 2023 21,5 %⁹, což za poslední desetiletí představuje pouze minimální zlepšení oproti 22,7 %¹⁰ v roce 2014. Tento rozdíl je u osob s těžkým zdravotním postižením větší než u osob se středně závažným zdravotním postižením (36,5 % oproti 13,3 % v roce 2023). Podobně byly podle průzkumu EU-SILC v roce 2023 osoby se zdravotním postižením ve věku 16 let nebo více výrazněji vystaveny riziku chudoby nebo sociálního vyloučení (28,8 %¹¹) než osoby bez zdravotního postižení (18,0 %¹²)¹³. Ze studií navíc vyplývá, že výdělky žen i mužů se zdravotním postižením jsou nižší než výdělky osob bez zdravotního postižení.¹⁴

⁵ 48,5 % u mužů a 54,2 % u žen.

⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_silc_20/default/table?lang=en;

⁷ V dotazníku EU-SILC byl použit termín „ subjektivně vnímaná dlouhodobá omezení při běžných činnostech v důsledku zdravotních problémů“.

⁸ Při průzkumu EU-SILC byla použita terminologie uplatňovaná v rámci nástroje Global Activity Limitation Instrument (globální nástroj pro měření omezení činnosti) (GALI).

⁹ 23,2 % u mužů a 19,1 % u žen.

¹⁰ 24,8 % u mužů a 20,0 % u žen.

¹¹ 27,5 % u mužů a 29,7 % u žen.

¹² 17 % u mužů a 19 % u žen.

¹³ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_silc_20/default/table?lang=en;

¹⁴ Zpráva o indexu rovnosti žen a mužů z roku 2023 – Evropský institut pro rovnost žen a mužů: [European Union | Disability | Money | Intersecting inequalities | 2023 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality \(europa.eu\)](#)

15. Součástí pracovních sil, tj. osob zaměstnaných nebo hledajících zaměstnání, je méně žen se zdravotním postižením než mužů se zdravotním postižením¹⁵. Vyšší podíl žen se zdravotním postižením navíc pracuje na částečný úvazek¹⁶.
16. V posledních letech nedošlo k významnému nárůstu zaměstnanosti osob se zdravotním postižením na otevřeném trhu práce. Analýza nadace Eurofound zveřejněná v roce 2023 poukázala na rozdíly na trhu práce a míru zaměstnanosti osob se zdravotním postižením.¹⁷ V jejím rámci bylo rovněž zjištěno, že některé sociální skupiny jsou na trhu práce i nadále nedostatečně zastoupeny, přestože by jejich začlenění uvolnilo potenciál pracovních sil EU a zvýšilo sociální soudržnost. Překonání překážek zaměstnanosti u těchto skupin by mohlo významně přispět k řešení nedostatku pracovních sil a dovedností, jak je zdůrazněno v akčním plánu Komise týkajícím se nedostatku pracovních sil a dovedností v EU, v němž jsou za překážky účasti osob se zdravotním postižením na trhu práce označeny nedostatek adaptabilních pracovních míst a inkluzivních náborových procesů a inkluzivní odborné přípravy.

ZDŮRAZŇUJÍC, ŽE:

17. Je nezbytné v souladu s povinnostmi stanovenými v platných právních předpisech EU a mezinárodních nástrojích uznat, chránit a podporovat právo osob se zdravotním postižením pracovat na rovnoprávném základě s ostatními.
18. Na výkonnost a produktivitu zaměstnanců má pozitivní dopad rozmanitost. Organizace disponující různorodou pracovní silou mohou nabídnout rozmanitá řešení úkolů a výzev, kterým čelí. Zaměstnanci z různých prostředí svými odbornými znalostmi a zkušenostmi přispívají k přizpůsobení se měnícím se trhům a potřebám zákazníků. Postupy členských států shromážděné v uvedených pokynech rovněž prokazují pozitivní dopady rozmanitosti zaměstnanců.

¹⁵ Stanovisko: Sociální integrace osob se zdravotním postižením – Podpora sociálního začlenění osob se zdravotním postižením a osob se změněnou pracovní schopností (SOC/807)

¹⁶ EIGE, Index rovnosti žen a mužů 2023 – <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2023>.

¹⁷ Eurofound (2023). *Changing labour markets – How to prevent a mismatch between skills and jobs in times of transition – Background paper* (Měnící se trhy práce – Jak zabránit nesouladu mezi dovednostmi a pracovními místy v dobách transformace – podkladový dokument), Eurofound, Dublin.

19. Ačkoli se politické koncepce a systémy členských států značně liší, jak je zdůrazněno ve strategii EU pro práva osob se zdravotním postižením, nejlepším prostředkem, jak zajistit ekonomickou autonomii a sociální začlenění osob se zdravotním postižením, je účast na zaměstnanosti. Zatímco úsilí o zvýšení zaměstnanosti těchto osob by se mělo zaměřit na zaměstnanost na otevřeném trhu práce, existují vedle toho i alternativní prostředí mimo otevřený trh práce (např. chráněné dílny, chráněné zaměstnání). Tato alternativní prostředí se v jednotlivých členských státech značně liší a míra přechodu z tohoto prostředí na otevřený trh práce je ve většině členských států velmi nízká, a to navzdory úsilí o dodržování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením.
20. Členské státy mají k dispozici mnoho nástrojů, jak účast osob se zdravotním postižením na trhu práce podporovat. Pozitivně ovlivnit a posílit účast osob se zdravotním postižením na trhu práce a ve společnosti a podpořit rovné zacházení na trzích práce mohou aktivní politiky na trhu práce (např. rekvalifikace, prohlubování dovedností, rehabilitační služby, stáže) a další opatření (např. podpora osobní asistence při práci, podporované zaměstnávání, udělování odměn za inkluzivní zaměstnávání, systémy kvót, osvětové kampaně), jakož i podpora samostatné výdělečné činnosti, zakládání podniků a zakládání sociálních podniků v rámci sociální ekonomiky.
21. Jedním ze základních předpokladů rovného zacházení s osobami se zdravotním postižením a jejich účasti na trhu práce je přístupnost zastavěného prostředí (včetně pracovišť), dopravy (včetně míst zaměstnání) a informací a komunikace (včetně technologií a systémů) v kombinaci s podpůrnými technologiemi. Zásada přístupnosti je stanovena v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením a uznána v různých oblastech práva EU, jako je směrnice 2019/882 nebo směrnice 2016/2102. Uplatňování zásady přístupnosti a poskytování odborné přípravy za účelem posílení odborných kompetencí je podporováno v rámci stěžejní iniciativy Komise s názvem AccessibleEU.
22. K účasti osob se zdravotním postižením na trhu práce přispívá rovněž boj proti diskriminaci na pracovišti.

23. Ve výše uvedených pokynech se upřesňuje, že přístupnost, která je předpokladem účasti a přístupu k právům, má anticipační charakter, zatímco přiměřená opatření se provádějí následně a jsou způsobem, jak překonat zbývající překážky a reagovat na individuální požadavky.
24. Zajištění přiměřených opatření ve všech oblastech života je požadavkem Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a důležitým prostředkem, jak zajistit rovné příležitosti a podporovat zaměstnanost na otevřeném trhu práce. Odepření přiměřených opatření představuje v souladu s touto úmluvou diskriminaci. Přiměřená opatření však nesmějí pro zaměstnavatele představovat neúměrné břemeno. V souladu s právem EU¹⁸ jsou přiměřená opatření prostředkem k tomu, jak podpořit účast osob se zdravotním postižením na trhu práce za rovných podmínek s ostatními. Zahrnuje přijetí vhodných opatření, je-li to v konkrétním případě nezbytné, která dané osobě se zdravotním postižením umožní přístup k zaměstnání, jeho výkon nebo postup v zaměstnání nebo absolvování odborné přípravy.
25. Jakákoli povinnost zajistit přiměřená opatření vzniká až poté, co byla podána žádost o taková opatření nebo jakmile se tato potřeba ukázala v praxi¹⁹. Tuto povinnost lze provést prostřednictvím několika ustanovení, jak zdůrazňuje Komise v uvedených pokynech. Ačkoli bylo v posledních letech dosaženo určitého pokroku, při naplňování této povinnosti na pracovišti stále přetrvávají značné problémy, a to i při podávání žádostí o pracovní místo nebo při náboru, jakož i v rámci pracovních postupů nebo při změnách pracovního prostředí. Je proto důležité zvýšit povědomí zaměstnavatelů o tom, jaká finanční podpora a jaké úlevy jsou v členských státech k dispozici.

¹⁸ Článek 5, směrnice Rady 2000/78/ES.

¹⁹ Výbor pro práva osob se zdravotním postižením, Obecný komentář č. 6 (2018), bod 24 písm. b).

26. Osoby se zdravotním postižením stále čelí významným překážkám v přístupu ke službám, jako je vzdělávání, odborná příprava, pracovní poradenství a orientace, rehabilitace, sociální ochrana, jakož i služby a programy pro nezávislý a komunitní život, mimo jiné z důvodu nedostatečného přístupu k běžným službám a podpoře i nedostatečné dostupnosti podpůrných technologií. Důležitým prvkem pro trh práce a sociální začlenění je komplexní rehabilitace. V procesu rehabilitace pomáhají zařízení pro pracovní rehabilitaci osobám, které potřebují dodatečnou podporu při překonávání překážek, především pokud jde o přístup k zaměstnání, jeho udržení nebo návrat do zaměstnání. To pomáhá jednotlivcům, kteří se vrací do pracovního procesu, i osobám se zdravotním postižením, které dosud na trh práce nevstoupily.
27. V procesu rehabilitace osob se zdravotním postižením je zapotřebí holistický přístup zaměřený na jednotlivce. Tento proces by měl začít být uplatňován co nejdříve rychlým a podrobným posouzením konkrétních potřeb dané osoby v rámci multidisciplinárního týmu, do něhož bude dotčená osoba zapojena, a měl by být zajištěn po tak dlouhou dobu, jak to bude nutné.

RADA EVROPSKÉ UNIE VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V SOULADU SE SVÝMI VNITROSTÁTNÍMI PRAVOMOCEMI S PŘIHLÉDNUTÍM K VNITROSTÁTNÍ SITUACI A K ÚLOZE A NEZÁVISLOSTI SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ:

28. Přijaly opatření, včetně stanovení kvalitativních nebo kvantitativních vnitrostátních cílů, ke zvýšení míry zaměstnanosti osob se zdravotním postižením, aby se snížil rozdíl mezi mírou zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a osob bez zdravotního postižení a přispělo se k cíli související výzvy Komise v rámci strategie EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením.
29. Podporovaly začleňování problematiky zdravotního postižení a nediskriminačního přístupu do relevantních oblastí politiky s cílem zohlednit specifické potřeby osob se zdravotním postižením a naplnit jejich potenciál v rámci hospodářství i ve společnosti jako celku.
30. V případě potřeby posílily poskytování vysoce kvalitních, inkluzivních, přístupných a cenově dostupných běžných sociálních a podpůrných služeb a zajistily, aby tyto služby odpovídaly požadavkům na kvalitu založeným na lidských právech.

31. Prosazovaly a poskytovaly přístup k procesům podporujícím přechod od vzdělávání a odborné přípravy na otevřený trh práce a také mezi chráněným zaměstnáním a účastí osob se zdravotním postižením na otevřeném trhu práce, a to se zvláštním zřetelem na celoživotní poradenství a případně individuální průběžnou podporu; v této souvislosti podporovaly zapojení klíčových aktérů, například sociálních partnerů nebo veřejných služeb zaměstnanosti; zajistily, aby náborové procesy byly přístupné a inkluzivní a aby hodnocení výkonnosti byla spravedlivá, nezaujatá a založená na individuálních schopnostech a dosažených výsledcích.
32. V případě potřeby posílily vnitrostátní rámce pro přiměřená opatření a v případě potřeby je sladily s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením.
33. Prosazovaly provádění všech hlavních pokynů v rámci balíčku týkajícího se zaměstnanosti osob se zdravotním postižením; podporovaly zaměstnavatele při určování a posuzování překážek přiměřených opatření, jakož i případných vhodných kroků k jejich účinnému odstranění.
34. Podporovaly vzdělávací a osvětová opatření, jakož i programy zaměřené na rozmanitost, zejména v malých a středních podnicích, a informovaly je o dostupných programech financování a podpory.
35. Podporovaly zaměstnávání osob se zdravotním postižením na inkluzivním otevřeném trhu práce tím, že posílí rovné zacházení a podpoří možnosti a příležitosti k využívání pružného uspořádání práce (jako je pružná pracovní doba, zaměstnání na částečný úvazek, práce na dálku, projektové zaměstnávání nebo dokonce sdílení pracovních míst), které poskytuje individualizované pracovní podmínky a flexibilitu, a to se zapojením sociálních partnerů a při současném respektování jejich autonomie.

36. Prozkoumaly možnosti, jak rozvíjet a zlepšit komplexní rehabilitační služby pro osoby se zdravotním postižením, a to se zvážením následujících aspektů:
- a. tyto služby podporují účast ve společnosti, a zejména zaměstnávání osob se zdravotním postižením, přičemž berou v potaz individuální potřeby;
 - b. spolupráce v relevantních oblastech politiky, jako je zdravotnictví, sociální oblast, vzdělávání, odborná příprava a odborné vzdělávání a zaměstnanost, aby na sebe vzájemně transparentně navazovaly a podporovaly začlenění osob se zdravotním postižením s patřičným ohledem na jejich specifické individuální potřeby;
 - c. poskytování přístupných a cenově dostupných kvalitních služeb všem osobám se zdravotním postižením a v případě potřeby i podpůrných technologií;
 - d. určování a prosazování nových kapacit;
 - e. podpora aktivního a efektivního zapojení zúčastněných stran, včetně osob se zdravotním postižením a organizací, které je zastupují, do navrhování a rozvoje komplexních rehabilitačních služeb.
37. V souladu s doporučením Rady ohledně vypracování rámcových podmínek sociální ekonomiky posílily úlohu sociální ekonomiky, a zejména sociálních podniků, které přispívají k začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY V SOULADU SE SVÝMI PŘÍSLUŠNÝMI PRAVOMOCEMI:

38. Podle potřeby zlepšily shromažďování údajů o životních a pracovních podmínkách osob se zdravotním postižením a rozčleněných dat, jak požaduje Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, včetně informací o rehabilitaci a zaměstnanosti na otevřeném trhu práce a také o alternativních prostředích.

39. Pokračovaly ve výměně zkušeností a osvědčených postupů s relevantními organizacemi občanské společnosti prostřednictvím Evropské platformy pro pomoc osobám se zdravotním postižením, pokud jde o podporu účinného prosazování zaměstnávání osob se zdravotním postižením, provádění přiměřených opatření, dodržování právních předpisů v oblasti přístupnosti a komplexní rehabilitace osob se zdravotním postižením.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, ABY

40. V roce 2024 vypracovala zprávu, v níž posoudí pokrok při provádění Strategie práv osob se zdravotním postižením, jakožto pokračování spolupráce a úzkých konzultací s členskými státy prostřednictvím Evropské platformy pro pomoc osobám se zdravotním postižením, a bude-li to na základě jejich zjištění považováno za nezbytné, aby uvedenou strategii aktualizovala.

41. V souvislosti s dalším prováděním strategie:

- a. kromě oblasti zaměstnanosti prozkoumala, jak podpořit účinné provádění přiměřených opatření v jiných oblastech života;
- b. prozkoumala, jak podpořit odstranění stávajících překážek v přístupu a zlepšit přístupnost pracovišť, dopravy a informačních a komunikačních technologií;
- c. zvažila zahájení opatření zaměřených na pomoc zaměstnavatelům, aby byli schopni lépe porozumět potřebám osob se zdravotním postižením a těmto potřebám vyhovět v zájmu zajištění jejich účasti a začlenění.

42. Sledovala postavení osob se zdravotním postižením v zaměstnání a usnadňovala vzájemné učení, pokud jde o výzvy, zkušenosti a osvědčené postupy v členských státech, a to i v kontextu evropského semestru. Kromě toho prozkoumala způsoby, jak lépe podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením na otevřeném trhu práce prostřednictvím meziodvětvového přístupu, a to zejména žen se zdravotním postižením.

VYZÝVÁ VÝBOR PRO ZAMĚSTNANOST A VÝBOR PRO SOCIÁLNÍ OCHRANU, ABY:

43. Podporovaly shromažďování srovnatelných údajů o životních a pracovních podmínkách osob se zdravotním postižením a zároveň dále rozvíjely ukazatele EU.
 44. Podporovaly vzájemné učení a určovaly osvědčené postupy v členských státech týkající se zdravotního postižení, a to i v oblasti zaměstnávání, přiměřených opatření a rozvoje a hodnocení komplexních rehabilitačních služeb, jakož i služeb a programů pro nezávislý a komunitní život.
-

Odkazy

1. Interinstitucionální dokumenty EU

Evropský pilíř sociálních práv

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_cs.pdf

2. Právní předpisy EU

Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70)

3. Rada Evropské unie

Závěry Rady o Strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (dokument 9749/1/21 REV 1)

Závěry Rady o začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce (dokument 15134/22)

Závěry Rady o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 20/2023 nazvané „Podpora osob se zdravotním postižením“ (dokument 16613/23)

Doporučení Rady ze dne 27. listopadu 2023 ohledně vypracování rámcových podmínek sociální ekonomiky (C/2023/1344)

4. Evropský parlament

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2022 za stejná práva osob se zdravotním postižením (2022/2026(INI))

5. Evropská komise

Evropská komise, sdělení s názvem „Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030“, (COM(2021) 101 final)

Balíček týkající se zaměstnanosti osob se zdravotním postižením s cílem zlepšit jejich zastoupení na trhu práce

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1597&langId=cs>

Přiměřené opatření v práci – Pokyny a osvědčené postupy

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8612&furtherPubs=yes>

Guidelines for effective vocational rehabilitation schemes covering frequent diseases and types of accident (Pokyny pro účinné programy pracovní rehabilitace pokrývající časté nemoci a typy úrazů)

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1597&langId=en>

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Nedostatek pracovních sil a dovedností v EU: akční plán“ (COM/2024/131 final)

6. Evropský hospodářský a sociální výbor

Stanovisko: Sociální integrace osob se zdravotním postižením – Podpora sociálního začlenění osob se zdravotním postižením a osob se změněnou pracovní schopností (SOC/807)

7. Organizace spojených národů

Úmluva Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením

Obecný komentář Výboru OSN pro Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením č. 8 (2022) o právu osob se zdravotním postižením na práci a zaměstnání

Obecný komentář Výboru OSN pro Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením č. 2 (2014) o přístupnosti

8. Eurostat

Disability statistics introduced – Eurostat Statistics Explained (Úvod do statistiky o zdravotním postižení – Vysvětlení statistik Eurostatu):

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Disability_statistics_introduced#Disability_models
